

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrta leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v škofijsk.
poslopju (Bischofhof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamezne liste

prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Ne plašimo se, upajmo vse dobro!

Prihodnost je skrivna knjiga; vsi ljudje ra-
dovedni v njo gledajo; ali brati v njej nihče ne
more, kakor edini vsevedoči Bog; človek zamore
le ugibati in sklepati kakor iz sejatve na žetev,
iz semena na plod, iz cveta na sad. To pa dela
človek takrat najbolj pogosto, kedar je nezado-
voljen. Britki spomini na pretekle dni, nestrpljiva
sedanjost ga zavrača na prihodnost, tolaži se z
upanjem, da bo kedaj vendar-le boljše; in prav
ima; brez upanja nam ni živeti. Vzemimo ljudem
upanje, vsi bodo otrpili; poberimo upanje in vse
umetnosti, vse kreposti bodo umirale; zakaj bi tr-
govce blago ladji zaupal in njo poslal po morju
v daljne kraje, če pa nebi upanja imel na bogati
dobiček? Zakaj bi neki sejal kmet brez upanja
veselo žeti? Sploh upanje nam je potrebno, brez
njega ni živeti; upanje tolaži nesrečne, krepi sla-
botne, budi lenobne, dela pogumne. In taka se
godi tudi „Slov. Gospodarju“; brez upanja na
boljšo bodočnost neče in ne more začeti novega
leta! —

Preteklo leto bilo je sploh za kmeta slabo;
dela in skrbi in trpljenja imel je po navadi veliko,
ali pridelal je nenavadno malo; zlasti posestniki vi-
nogradov bili so nesrečni. Radi bodemo pozabli
l. 1876. posebno, če bo l. 1877. boljše, kar smemo
vsaj nekoliko zanesljivo upati; zimine so povsod
lepe, vinska trta je dobro dozorela, nesreča se še
nikder ne kaže. Ali ne pozabimo, da ni tisti kaj,
kateri orje, seje, sadi, ampak tisti, ki rasti daje
— Bog!

Slovenci se borimo za pravice svojega jezika,
svoje narodnosti; napredovati hočemo Nemcem,
Italijanom, Angležem jednako na — narodni pod-
lagi; mi zahtevamo slovenski poduk, slovensko
uradovanje na slovenski zemlji; mi tirjamo, da se
naša mlajina ne izneveruje svoje narodnosti, am-
pak tej v čast in podporo izreja. Do sedaj še
tega nismo dosegli tako, kakor bi želeli; toda
potreba, ove reči glasno in jasno ter postavno tir-
jati, ta potreba se med našim ljudstvom, hvala

Bogu in pa požrtvovalnim slovenskim domoljubom,
spoznava čedalje bolj. Dokaz temu so lanske
volitve v Mariboru, potem v Goriškem in v tržaški
okolici, kder so Slovenci več ali manje sijajno
zmagali. To nas navdaja z veselim upanjem, da
bodemo letos pri volitvah za deželne zборе tudi
drugod zmagali. Upati zamoremo to tem bolj,
ker je nesrečni razpor med Staro- in Mladoslovenci
lani prenehal. Zamogli bodemo tedaj složno po-
stopati; to pa je prva stopinja do — zmage. Oj
Slovenci predragi, ne pozabimo tega: sloga jači,
nesloga tlači!

Za Avstrijo bo novo leto neizmerno važen, od-
ločilen čas; treba bo se odločiti ali bodo Magjari
in ustavoverni Nemci (dualizem) še dalej gospo-
darili, ali pa pride do zaželjenega porazuma in
sprave med vsemi deželami in narodi cesarstva.
Celih 10 let bili so ustavoverci in Magjari složni,
toda lani so se zavoljo delanja bankovcev sprli.
Mogoče je, da se še jedenkrat pogodijo, toda dolgo
ne bodo gospodarili; njihovo gospodarstvo je za
Avstrijo predrago in kakor vse kaže malo srečno;
ustavoverci so državne stroške napeli do 405 mi-
lijonov, Magjari pa do blizu 300 milijonov; 700
milijonov na leto je presilno in sila kola lomi in
zato upamo Slovani, da se bodo naši politični
nasprotniki zdelali — sami. Sicer pa se Slovenci
avstrijski od lani manj brigamo za Magjare in
ustavake. Naša pozornost se je obrnola proti jugu,
kder se naši nesrečni jugoslovanski bratje v div-
jem klanju bijejo zoper turško trinoštvo. Zemlja
je popila neizmerno veliko krvi, ogenj in meč sta
divjala strašno; koliko vstašev trohni v Bosniji,
Hercegovini in Bolgariji, tega ne vemo; Črnogor-
cev je palo blizu 10.000, Srbov više 30.000, Bol-
garov ubitih je več, kakor 60.000, ali turška sila
se ni zlomila, ker so jo evropski in Slavjanom
sovražni ministri najbolj pa kramarski Angleži
podpirali ter Rusiji zabranili kristijanom iti na
pomoč. Toda kar se ni posrečilo lani, to se bo
dognalo letos in če ne letos pa drugo leto. Turške
sile bode enkrat konec, naši jugoslovanski bratje
bodo otresli turški jarem in si priborili za človeka

spodobno življenje in svoboda. To upamo tako smo prepričani.

Jednaki občutki britke žalosti zvečer veselega upanja navdajajo nas tudi, kadar zmislimo na našo duhovno mater — na sveto katoliško Cerkvo. Ona, ki nadaljuje delo in poslušstvo Sina božjega, največja dobrotnica človeškega rodu, najpotrebniša naprava za večno zveličanje ljudi, trpi preganjanje ne samo od strani nevernih paganov na Kitajskem in Japonskem, ampak celo od omikanih Evropeev, krivovercev in od lastnih nevernih katoliških otrok. To je žalostno! Vendar sv. Cerkva vse to prenaša in trpi po zgledu svojega Gospoda in z božjo pomočjo zmaga. Vkljub vsem oviram napreduje katoliška vera na celem svetu, vedno novih udov, prijateljev in zagovornikov dobiva povsod sv. Cerkve. To nas veseli, to nas tolaži in z svetim pogumom navdaja vojskovati se in potegovati povsod za resnico in pravico, za čast božjo in za častni večni blagor ljudi. Kristijan, ki v Boga zaupa, zamore napadan a ne premagan biti; dobro vé, da ni nikder brez Boga, brez pomoči, brez tolažbe in podpore božje. Dakle ne plašimo se v novem letu, upajmo od Boga vse dobro!

Cerkvene zadeve.

Sv. Oče Pij IX. bodo letos 3. junija obhajali 50letnico svojega posvečevanja za škofa; bodo tedaj ne samo zlatomešnik, ampak tudi zlatoškof.

40urno moljenje presvetega Rešnjega Telesa se je božične praznike opravljalo v franciškanski cerkvi v Mariboru. Od 5. ure zgodaj do 7. zvečer so brezštevilni verniki v cerkvi molili in prepevali; pred altarjem, kder je bil Bog pod skrivnostno podobo navzoč, je vedno klečal jeden č. oo. franciškanov, nekoliko za njim pa belo oblečene device. Vsaki den se je pridgalo 2krat nemški in 3krat slovenski. Razun 3 franciškanov so pridgali č. gg. kanonika Kosar in Modrinjak, podravnatelj Kovačič in špiritual Ogradi. Konečni govor so nemški imeli milostljivi knezoškof sami!

Otrok samomorivec. Nek 10leten fantič je v Gradeu šel iz šole in sošolecem pravil, da se bo sam umoril. Šegavci so se mu smejali; to je fantiča še bolj razdražilo; začne bežati proti mlinski strugi, skoči v vodo in takoj zgine v valovih. Bržčas je dečkov oče premalo rabil leskovo mast, kajti ta bi mu gotovo bila pomagala k večjemu veselju do življenja!

Bolenišnici za bolene duhovnike, katera se pripravlja v Meranu na Tirolskem so svitli cesar poslali 500 fl. in dovolili, da sme cesarjevič nadvojvoda Rudolf sprejeti pokroviteljstvo blage ove naprave. Tudi naš milostljivi knezoškof so bolenišnici darovali 100 fl.

Menihi in nune v državnem zboru pri večini liberalnih poslancev nimajo veliko prijateljev pač pa nasprotnikov, ki jim plačo jemljejo, katero so

jim avstrijski prejšnji in tudi sedanji svitli cesar iz državne blagajnice dovolili. Tako je cesar Franc I. l. 1826 dovolil č. oo. Lignorijanom v Mauternu na G. Štajerskem 2556 fl., karmelitarcam v Pragi l. 1797 in pozneje večkrat 3255 fl., potem sedanji cesar l. 1857. misijonarjem na sv. gori pri Pržibramu na Českem 1260 fl. Vse te doneske so poslanci zbrisali, minister Stremajer pa je dodjal čuden nasvet, naj redovniki vse dohodke tako zgubivši pri sodnji tožijo, če jim ni prav. Za božjo voljo, koga naj tožijo, kde in s čim? Pri liberalcih ne drži nič — še vladarjeva pisma in zaukazi ne!

Krščanska ljubezen in poštenost pri nekaterih advokatih je res čudno velika in posebna. Na Dunaju je nek advokat zaračunal 10 % ali 1000 fl. za to, da je nekomu pomagal do posojila 10.000 fl. Dunajska zbornica advokatov reč sedaj preiskuje, ker njej je nekdo advokata ovadil ali zatožil. V Mariboru se govori o nekem advokatu, da je sprejel tožbo zarad dolžnih 5 fl. dolg res iztirjal ter si za svoj trud zaračunal nič več kakor — 60 fl. Dolžnik pa je bil prisiljen posestvice prodati!

Gospodarske stvari.

Popis slabega hleva ali štale.

Pogosto hvala in priporočba dobrega hleva menje zda, kakor pa graja in odsvetovanje slabega hleva za konje, krave, prešice itd.! Vsak človek, ki ima količkaj pojma o pametni živinoreji, se bo prestrašil. Da pa na tak zgled slabega hleva naletimo, nam ni treba iti med kake hribovce, ne tega ni potreba; najdeš ga celo lahko in pogosto tudi pri marsikaterih „štimanih“ kmetih, ponosnih tržanih in mestjanih ali „purgarjih“. Pred vsem ti je treba močne gorjače ali palice, zakaj? No, zato, da se na njo opreš in gnojnico srečno preskočiš. Sedaj smo pred dvermi hleva; dveri se nam odprejo, ali Bog pomagaj, vunkaj iz hleva nam v lice in nos puhne nestrpljivi duh salmijaka, gujileca, amonijaka tako, da je človek koj objokan v očesih. Ako sedaj namisliš črez prag stopiti, storiš najboljšo, če si brž hlače do kolena podvihaš, sicer si jih grdo onesnažiš. Prvi pogled na živino ti kaže, da je vsa črna. Hlapec ali dekla ti morebiti še razlaga ter pravi: ta krava je belka, ona tam v kotu sivka, ta pred nama stoječa je pšenične barve itd., ali vere ti manjka, ti bi na svojo dobro vest prisegel, da je vsa živina črna. Vsa je črno pobarvana od same nesnage, gnojnice, in živinskega blata. Oko se ozira po čedniku (štriglu), ali zastonj ga išeš, ko bi si tudi očali na nos nataknil. Kde pa je metla! Miši in podgane so jo že davno zasekale in si iz nje gnezda naredile. Kaj pa na stropu vidiš? Toliko pajčevine, da bi lahko celo tele obviselo, a ne samo pajek. Takošen je zgled slabega hleva. Človek, kateri še kaj zdravih misli o živinoreji zmore, je

prisiljen čudite se, kako da živina v takih brlogih ne zgnjuje, ne zboli in pogine? Čuditi se mora, kako si gospodar tukaj še kaj dobička od živino-reje obeta in kako to, da se nič Boga ne boji, ker z nedolžno živino grje in huje ravna, kakor pa berič v kajhah z največjimi hudodelniki, tolovaji in morivci.

Živali, kojim je dopuščeno, da v naravni prostosti živijo, so večjidel sploh vesele, zdrave in snažne. Le poglejmo ptička, kako veselo po zraku leta ali iz vejice na vejico preskakljava in samega veselja glasno prepeva in žvrgoli, njegovo perje je večjidel in sploh svetlo in snažno; plahi zajček, hitra srna, brzi jelen, nježne podlastke . . . vse te živali so vesele, zdrave in snažne, dokler v prostosti živé. Toda briž, ko jih človek vjame in zapre, se to močno spremeni; postanejo žalostne in klaverne, perje ali dlaka je razkozmana in umazana, treba jih je krmiti in snažiti, ako hočemo da se sužnosti privadijo. Jednaka je pri našej domačej živini. Divji konj, bivol, divje koze, gosi itd. uživajo naravno prostost, serkajo svobodno čisti zrak in pijejo snažno vodo, se sprehajajo prosto po svetu in zato so tudi te stvari večjidel sploh živahne, zdrave in snažne. Ali sedaj, ko je človek mnogo plemen izmed njih obrnil v svojo posebno korist, jim vzel naravno protost, jih ukrotil in udomačil, je tudi dolžan, da jim to stori in pri-skrbi, česar si same storiti in priskrbeti ne morejo; dolžan jim je, dati potrebno hrano, primerno stanovanje in — snago. Ako jim človek vse to daje, potem rade pozabijo in pogrešajo naravno svobodo, se močno plodijo, veselo rastejo in gospodarju čedalje več dobička donášajo. Kedar pa človek tega nečé storiti, ampak živino k jaslim priklenjeno pusti stradati, v smradu in blatu životariti, potem on ni samo grozoviten trinog in živinsk tlačitelj in strahonja, ampak še pravi bedak, ki sam sebi škodo dela. Kajti živina mu hira, medli in pogosto poginjavlje. Zraven neprimerne krme ali piče, je nezdravo stanovanje pri živalih najpogostiši uzrok raznim, zlasti kužnim boleznim, ki gospodarjem donášajo neizmerno veliko strahu, žalosti in škode. Dakle proč z slabimi hlevi!

France Voh, živinozdravnik.

Najboljši kolobar ali menjava setve za pridelovanje krme ali klaje.

M. V krajih posebno med gorami, kjer je dobra zemlja in za deteljo sposobna in tam, kjer se mleko lahko in po visoki ceni speča, se od mnogih strani sledeča vrstitev sejanja žita in krme nasvetuje, posebno če so krajevne in podnebne razmere za pridelovanje stročjih sadežev pripravne
1. Krmina z mes. V pognojeni zemlji se pomešano seje $\frac{3}{10}$ graha, $\frac{2}{10}$ grahorice, $\frac{1}{10}$ ječmena, $\frac{1}{10}$ ovsa, $\frac{3}{10}$ ajde. Na tem ogonu se more še pustiti kos prostora za semensko ajdo. 2. Rž (žito). Tu ni treba gnojiti. Po končani žetvi se more ta kos njive dobro pognojiti in z furo t. j. z ržjo ali

turšičo za krmo ali pa z zmesjo iz graha, ajde, grahorice in ječmena kot z strneno setvijo posejati. 3. Osipavni ali stročji sadeži. Za prve se njiva za popolno, za druge le na pol gnoji ali celo nič. Za osipavne sadeže se jemljejo krompir, repa; za stročje grah, grahorica. 4. Jarina. Ječmen, oves ali jara rž. Njiva za osipavni sadež gnojena se ne gnoji več. Po stročjem sadežu, če se pred njim ni gnojilo, se daje polna gnojitev, drugače le pol. V jarino se seje deteljna trava in deloma čisto slovenska ali stajerska detelja. 5. Deteljna trava. Če je mogoče, se ji z gnojnico gnoji. 6. Deteljna trava. Če dobro raste, se more še leto dalje pustiti in šesterim prejšnjim še sedmo leto pridružiti.

Ta kolobar ali setvina vrstitev je vrejena po načelu sadežne preminjave in je posebno sposobna za prestop iz triletnega obdelovanja polja v sadežno preminjavo. Pri njem se jemlje ozir na posebnosti posameznih rastlin, pridela se obilno klaje ali krme in vprežno in ročno delo se lepo razdeli. Dober je ta kolobar tudi zato, ker se da tudi na razkosanih posestvih brez težave izvesti.

Pomoček, po katerem bi kmet leži dače plačeval, podaje mu umno svinjerejstvo. Znani slovenski domoljub g. dr. Ipavec [pri sv. Juriju na južni železnici objavil je v tej reči jako zanimive reči v nemškem „Landesbote“ v Gradcu. Blagorodni gospod veli, da je svinjerejstvo in njegovo umno zboljševanje neizmerno važno, ker svinj ne redi samo premožniši posestnik, ampak celó najrevniši kočlar si prizadeva, da ima v hlevu svojo „puco“. Iz tega pa sledi velika važnost delovanja, po katerem se svinjska plemena zboljšujejo, zlasti z pomočjo angleških merjascev. G. dr. Ipavec poroča o lastni 6letni skušnji ter pravi: 1) prasice rodivše se iz angleškega sufolškega merjasca in domače naše plemenjače so neznano rodovitne; prasice z domačim merjascem dajo redko kedaj 6—10 prasec, če pa dobijo angleškega sufolškega merjasca, pa dajo navadno po 8—14 prasec; to je velik napredek; 2) taki mešanci jako radi žrejo vsakojako svinjsko hrano; domači prasci pa so radi zbirljivi; 3) tudi so mešanci menje občutljivi za vnanje in vremenske premembe in ne zbolijo tako hitro in lahko; 4) ovi mešanci rastejo čudno hitro in postanejo nenavadno težki. G. dr. Ipavec je imel 4 prešiče, koje je ob enem dal zvesto tehtati; 10mesečni prešič domačega plemena je tehtal pri istej postrežbi 36—56 kilo, med tem ko je jednako stari mešanec tehtal 90—120 kilo. Na dalje 22mesečni prešič domačega plemena 80—120 kilo in jednako stari mešanec 220—320 kilo. Dva druga posestnika sta g. poročniku na znanje dala jednako pomisleka vredne reči. Prvi mu je tožil, da je z domačim svinjskim plemenom jako nezadovoljen; kajti njegov prašic, 22 mesecev star, tehtal je samo 180 funtov, med tem ko je njegov sosed zaklal jednako starega mešanca, ki je imel

211 funtov. Drug posestnik se je pri g. dr. Ipavecu zahvalil, da mu je ta pomagal do angleškega svinjskega plemena. Kajti poprej je imel po 40 do 60 fl. dobička od svinjerejstva, sedaj pa 160 fl. ki vse njegove dače dvakrat pokrijejo. Skušnje dr. Ipaveca naj tedaj služijo v opravičenje sestavkov o svinjerejstvu, katere bo „Slov. Gospodar“ to leto svojim bračcem podajal. Začel bo takoj prihodnjč.

Dobrovoljen nasvet čebelarjem. Po zimi izdelujejo kmetje razno orodje za prihodnjo spomlad in si tako mnogo penez prihranijo. Tako pletejo tudi čebelarji koše ali panje za svoje čebele. Vendar tukaj bi veliko boljše storili, ko bi se naši čebelarji hotli poprijeti izdelovanja premakljivih košev. Ako le ima jeden koš na izgled, lahko po njem vse druge sam naredi. Vsak zvedenec je že skusil, kako težavno je dva koša združiti; to se najleži zgodi z premakljivimi panji. Tudi čebelarstvo je pozornosti vreden oddelek kmetijstva in donaša lepe dohodke brez velikega truda, da mnogo veselja in dela kratek čas. Posnemajmo, Slovenci, tukaj druge narode! Prusi na primer nimajo resja, ne sejejo ajde, pa vendar so jako izvrstni čebelarji. V Ljubljani izhaja list za čebelarje; zove se „Slovenska Čebela“ in prinaša razne skušnje in sploh mnogih za čebelarje potrebnih poročil. Društveniki tamošnjega čebelarskega društva dobivajo tudi razno čebelarsko orodje po — polovični ceni. Bodi oboje vsem prijateljem nježnih in marljivih čebelic priporočeno! Franc Pišek, kmet.

Vinorejsko društvo v Mariboru je 16. dec. imelo za jedno z društveniki štajerske kmetijske družbe vzajemen shod in je pri tej priliki sprejelo za naše vinorejstvo velevažen sklep, ki se od besede do besede glasi: osnovali bodo se vinski sejmovi — v Mariboru dva, prvi meseca novembra, drugi pred binkoštni ali pred dahovim; vsak traja le jeden den, kolikor mogoče z malimi stroški in po blagu v steklenicah za pokušanje poslanem. Ta sklep je praktičen in bode veliko koristil, če se posreči vse djanski dognati tako, kakor je bilo v seji društva lepo sklenjeno. Bog daj srečo!

Licencije za spuščanje žrebecev se bodo kmetiskim in drugim posestnikom po posebnej komisiji delivale v Mariboru 15. januarja, v Celju 16., v Mozirju 17. in v Cmureku 19. januarja vselej ob 10. dopoldne!

Sejmovi na Štajerskem. 8. januarja v Šmarji; 11. jan. v Planini; 14. jan. pri sv. Filipu v Beračah.

Sejmovi na Koroškem. 8. jan. v Strassburgu; 13. jan. v Gmünd-u.

Dopisi.

Iz mariborske okolice. (Obešenec, kamška mrtvašnica). 22. decembra so našli na Šobru v kamški fari starega moža, ki je celo sam

v neki koči bival od smrti svoje žene, ki je pred 2 letoma umrla, obešenega in sicer klečečega; vrv je imel pod pazduho in čez ramo, ne okoli vrata, kakor se navadno ljudje obešajo. Obešenec Kašpar Garb, 76 let stari tkalec, bil je resnično pobožen mož. Hodil je rad k službi božji in večkrat v letu k spovedi, kar je tudi storil nekaj dni pred svojo žalostno smrtjo. Najljubše delo mu je bilo sv. roženkranc moliti in vmes prepevati, če je tudi sam bil. Ko so dobri ljudje zapazili, da je mrtev, so našli na mizi denarno „toško“ brez denarja. V hlevu pa zastradano kravo, ki je še komaj dihala. Iz tega se sklepa, da je moral biti že kakih 5 dni mrtev. Nekteri mislijo na zločinstvo, drugi na nesrečo, gotovega se nič ne vé. Prinesejo ga v Kamco pa kam ž njim? Mrtvašnice še zdaj ni, v hišo ga noče nihče vzeti. Zanesejo ga zopet kot zmrznjenca v požarno „uto“, ki še je od „Gamserškandala“ ostala sred Kamce. Tamkaj ga je „komisija“ preiskavala, in celo stare ženke začno godrnjati zavoljo slabega duha, ki se je razširjal sredi prebivalcev. Komisar se začne hudovati ter pravi: „že dolgo je naloženo v Kamci mrtvašnico oskrbeti; to tirja celjska okrožna sodnija. Ako nje Kamčani ne oskrbijo, bo jo pa sodnija postavila z večjimi stroški.“ Gotovo je bilo pod Seidlom že 20. sej zavoljo mrtvašnice, a ta gospod se rajši živih loti, kakor mrtvih. V 21. seji se je zopet sklepalo, a kedaj se bo zidalo, nam ni znano. Pod tem zastopom že težko!?! Možje zdaj je čas, da si izvolite moževe, kateri ne bodo samo čičali in „diktirali“! delali pa nič! Izgovarjajo se in pravijo: pokopališče bo predstavljeno, ker je zdajno premokro (bojijo se vode), zato nismo zidali mrtvašnice. Mrtvašnico pa že več let stavijo in pokopališče predstavljajo; pa vendar je še vse pri starem!

Iz Veržeja. (Šolstvo — nemškutarija.) Naša učilnica nam ne zadostuje več pri velikih potrebah sedanjih dni in pa pri vedno rastočem številu otrok. Sosedni trg Ljutomer ima 7 učiteljskih, jako spretnih moči, a naš trg ima samo jednega učitelja. Tukaj bi trebalo 2 učiteljev in sicer pridnih, vrednih lepega imena. Upamo, da jih kedaj dobimo! — Naš trg v obče slovi kot vrlo naroden, kar je že večkrat svetu odločno pokazal. Tem bolj nezapopadljive so nekatere prikazni, ki se rodijo iz črne nemškutarije. Reč je namreč ta. Nove volitve za občinski zastop so pri nas dokončane. Izvoljeni so z nekaterimi spremembami tudi stari odborniki; vendar se že zdaj sluti, da pride županstvo v druge roke, ker je močno želeti, da ne dobimo še več častnih srenjčanov ali „ehrenpurgerjev“ iz nemčurske zmesi v Ljutomeru. Dosedanji naši srenjski očetje so namreč precej marljivo našemu narodnemu in čisto slovenskemu trgu volili in navešali takih nemčurskih „ehrenpurgerjev“. Kaki hasek bo trg iz tega imel, to nam drugim tržanom nikakor ni razvidno, pač pa mislimo, da se z tako nemškutarijo smešimo in v ne-

časť spravljamo — pred vsem poštenim slovenskim svetom! V eni zadnjih sej je stari občinski zastop še celó voditelja in glavača ljutomerskih nemčurjev, kakor se govori, sprejel za veržejskega „ehrenpurgerja“, menda zbog tega, ker jim je ta obljubil sam na svoje stroške si napraviti lepo častno diplomu, katero jim potem pošlje samo na podpis! Nekateri Veržejci imajo pre že meggnjeno, mu potem diplomu slovesno izročiti. Dopisnik bo o nemčurskej „ceremoniji“, če se bo res vršila, poročal, kakor si bodo zaslužili.

Iz Slov. Bistrice. (Narodni napredek). Letina je pri nas bila lani sploh taka, kakor drugod — slaba. Bog daj, da bi bila letos boljša. Slabej letini enako slabo se pa godi tudi našim nemčurjem, ki so naduti frajmavrskega neverstva in turškega bratoljubja. Več njihovih silnejših kričočev je klaverno omolknilo; suša v mošnji jim je tudi jezike poparila; nekateri so celó pobrali šila in kopita ter iz našega okraja odšli drugam iskat — nemčurske krive sreče. Zato je bilo pritiskanje na slovenske volilne može pri lanski volitvi veliko slabejše, kakor prejšnja leta; volitev narodnjaka dr. Radaja jib je še bolj potrla, in do večje veljavnosti nemškutarjem tudi velika kréma ali „hotel“ ne bode pomagal, kojega misli „silni“ Sorschagg staviti pri železniški postaji: Windisch-Feistritz. Nemirnim rovarjem nasproti pa dokaj pridnih mož dela za gmotni, duševni in sploh narodni napredek našega okraja. Tako smo dobili posebno železniško postajo, do katere se je z pomočjo vsega okraja iz mesta potegnila ravna, široka in lepa cesta, kojo so z divjimi kostanji in jabelčnimi drevesi po strani zasadili. Pred nekoliko leti so na južni strani mesta kupili zemljišče za kosarne in za vodišče in sedaj nameravajo oboje še povečati, da bo za več vojakov prostora; vojaki pa puščajo veliko denarjev pri nas. Omenim še „klostersko“ cerkvo v mestu, ki je dobila lepo vbrane nove zvonove, čedne podobe in je sploh vsa okusno olupšana. Gledé narodne zavesti pa nas veseli najbolj to, da „Slov. Gospodar“ v vedno večjem številu k nam prihaja in čedalje več prijateljev dobiva. Želimo, da učaka še mnogih desetletnic in med slovensko ljudstvo zahaja temu v časní in večni prid!

Od Malonedelje. (Popravek). V 51. številu lanskega „Slov. Gospodarja“ piše nekdo od Malonedelje, da sta tukaj prosila dva č. o. kapucina iz Varaždina in pobirala milodarov in da sem jaz kot malonedeljski župan nju zarad tega pri c. k. sodniji v Ljutomeru zatožil in po 2 žandarjema prijeli in odgnati dal; sploh pa je dopisnik na mene hud, kakor da bi jaz res bil najhujši liberaluh. Toda reč je drugačijša: 12. dec. prideta imenovana 2 kapucina v moj hram; mene ni bilo doma; moji domači so nju prijazno sprejeli in radi dovolili, da sta svoje zaklje ondi shranila; potem sta v farovž odšla. Brž potem pridem jaz domu z 2 žandarjema. Nevedoč, kaj se je poprej zgo-

dilo, poprašam, čegavi so žakiji? Domači mi odgovorijo: gospodov kapucinov. Žandarja zraven stoječa slišita odgovor in hočeta takoj vedeti, ali imata kapucina potrebno dovoljenje za beračenje? Vsled tega bil sem nekoliko osupjen in sem se izgovarjal, da še imamo dnes važnejših reči opraviti in da naj kapucina pri miru pustita. Žandarja na to nista rekla nič, sta prenočila pri meni, toda drugo jutro sta nezmenivša se za moje prošnje, prijela kapucina in nju odgnala. Tako je bilo v istini, in je torej neresnično pa tudi nespametno, kar dopisnik poroča, kakor da bi jaz na noč 3 ure daleč bil letal k sodniji v Ljutomer in žandarja prignal. Do take bedastoče je dopisniku pomagala njegova, ali bržčas le tistega, ki za njim tiči, zvitega človeka strast in mnogoletno sovraštvo do mene. Zato ne odgovarjam več!

Juri Stranjšak, župan.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Novih Uhacijevih kanonov se je med vojno razdelilo že 400. Svitli cesar so vsled tega svojo priznanje in zahvalo pismeno izrekli nadvojvodi Viljelmu in vojnemu ministru grofu Bylandt-u in drugim zaslužnim oficirjem podelili redove železne krone in križece Franc-Jozefovega reda. — Novincev za vojake se bo letos izbralo 54.541 mož. — 28. dec. je bil na Dunaju velik shod ministrov pri cesarju, kder so sklenili vso vojno na noge postaviti, če bi Rusi zasedli Beligrad, na tihem se delajo priprave za ta slučaj. — Na Tirolskem so več italijanskih rogoviležev prijeli, obsodili in zaprli. — Dunajska zbornica za kupčijo in obrt je ministrom poslala prošnjo, da se naj colnina na tuje blago pozviša, sicer pridemo vsi na nič, ker preveč denarja iz cesarstva odhaja. Taka pamet bi imela liberalne gospode že davno srečati in ne bilo bi pri nas tako hudo za denarje in zaslužek. — Istrijsko železnico je pri Rakitovicah močen plaz za 14 dni pretrgal. — Državni zbor je dovolil za reguliranje Mure 30.600 fl. Save 5200 fl. in Savinje 4000 fl. potem za vseučilišče v Gradcu 265.000 fl. in za tamošnjo tehniško šolo 93.000 fl. za štajerske gimnazije in realke 147.900 fl. za cink-fabriko v Celju 184.000 fl., za graško-ogersko železnico 330.000 fl. za Rudolfovo železnico na Koroškem pa 5.100.000 fl. v srebru. — Magjari srdito psujejo na Ruse in bi radi celo Avstrijo zavoljo Turkov, magjarskih bratov, potegnoli v boj zoper Rusijo; te dni so znanega prekucuha Košuta, ki se od l. 1849 sem poteplje na Italijanskem, izvolili v Čegledu za poslanca; radi bi ga imeli še za ministra. — Sava se je niz Zagreba razlila in vso dolgo planjavo poplavila; škoda bo zopet kakor lani neizmerna. Beguncev iz Turškega je blizu 100.000 duš; vlada je potrosila že 1 milijon goldinarjev revam v podporo; to bi nam imel Turk kedaj vrnoti.

Vnanje države. Magjarska železna vojna ladja na Donavi se je približala trdnjavi v Belemgradu; srbski vojak, ki je na straži stal, to videvši vstrelil na ladjo, to je poveljnika tako razdražilo, da je pozval drugo ladjo, se postavil pred Beligrad, da bi v mesto začela streljati; toda pri drugem strelu je bomba razletela nazaj v ladjo, vnela več granat, usmrtila 2 vojaka in ranila 13 ljudi; ladji ste morali nazaj — brez uspeha; Srbi so sicer prosili za odpuščanje; a Magjari se vendar jezijo, da so se sami sebe postreljali in ranili. — Nemški cesar obhaja 70letnico svoje vojaške službe, ker je že 1. 1813. kot oficir služil zoper Francoze. — Francozi močne priprave delajo za razstavo v Parizu 1. 1878. in se posmehujejo pruskim Nemcem, ki se razstave nečejo nderležiti. Pravijo: o ubogi Nemci, od nas ste naropali 5 milijard, a sedaj nimate par tisoč goldinarjev za razstavo! — Na Italijanskem so naložili novo dačo na loterijo; za vsako „reškonto“ se plača 5 soldov davka. — Na Angleškem razsaja strašna burja; 150 ladjij je razbitih in više 350 ljudi utonjenih. — V severni Ameriki je na železnici vlak smuknil čez nasip 12 seznjev visoko v globoko reko pri jezeru Erijskem; 200 ljudi je mrtvih in ranjenih. — V Japonskem, ki je še za Kitajskim, je nastala huda revolucija, uporniki so ubili 5000 vojakov pagan-skemu cesarju.

Turške homatije vendarle brez zopetne vojske ne bodo končane; sedaj pa bodo tudi Rusi prijeli ošabnega Turka. Premirje z Srbi in Črnogorci se je podaljšalo do 1. marca, ali mogoče je, da pride še poprej do krvavega klanja. Evropski ministri in poslanci so se v Carigradu zbrali in sklenoli, sultanu nasvetovati, kako ima svojim kristijanskim podložnikom pravičen biti in jim bremena polajšati zlasti Hercegovincem, Bosnijakom in Bolgarom; toda sultan je pozval novega velikega — vezirja zvičajnega Midhat-pašo, ki je skrpal neko ustavo ali „verfassungo“, z državnimi poslanci, ki so pa tako razdeljeni, da bo 5 milijonov mohamedanov celó lahko po postavah strahovalo 15 milijonov kristijanov. Midhat-paša je poslance zavrnil na novo ustavo, češ, da so kristijani sedaj Turkom jednakopravni in je odbil vse nasvete. Ta udarec po nosu je poslance močno razžalil in hočejo Carigrad zapustiti; če se to zgodi, potem je vojska toliko kakor gotova. Sicer pa so tudi Turki močno jezni, da se Evropejci vtikajo v turške zadeve in želijo boj posebno zoper — Ruse. Novine pravijo, da pa ta turški pogum le odtod izvira, ker so Angleži in še neka druga vlada (?) obljubili skrivno pomoč. To je verjetno, ker je angleško brodovje že šlo v grško mesto Pirej in ga žuga postreljati, če bi Grki hotli udariti na Turka. Ali Grki se ne dajo plašiti in orožajo 120.000 mož. V Bosniji zbirajo Turki 3000 novincev za redno vojno in 10 regimentov bašibozukov; v Srbiji nimajo več nego 22.000, kojim zamorejo Srbi 74.000 nasproti postaviti; vse druge vojake ženejo Turki

zoper Ruse in imajo prav; ti jim bodo smrtni udarec dali. Ruski poveljnik veliki knez Nikolaj je 19. dec. 3 ure v groznem mrazu jezdil in vojake ogledoval, se prehladil in zbolel, a sedaj mu je zopet bolje. Turkoljubi so po svetu raznesli, da je ruska vojna slaba. To je laž; samo ruska južna vojna Nikolajeva je bila 26. dec. vsa zbrana in šteje 270.000 pešcev, 12.000 konjenikov in 245 kanonov, rezerva je 40.000 mož močna in na poti je sedaj 22.000 mož ruske garde, najlepših vojakov. Mraz je silen in vsak vojak dobi na den 2 kupci žganja, vsak ima svoj kožuh. Tako je sedaj in do 1. marca bode vojna še bolj močna in uredjena. Turkoljubi bodo še debelo gledali!

Za poduk in kratek čas.

Iz Maribora v Solčavo in savinjsko dolino.

V. Preden smo prišli do podružnice sv. Lenarta, morali smo še nekoliko strahu pokusiti. Pot je namreč držala skozi pašnik, kder je pri lesi stala sita živina, med njo pa močan bik z kodrasto glavo. Voditelj nam rahlo pošepče, da se biku naj ognemo, ker je hudobna žival in da mu je nedavno sam težavno ušel. Komaj smo njegove svarilne besede zaslišali, hajdi, smo vsi urno poskakali čez plot; bik pa je z očmi srdito vsekaval za nami, kakor da bi mu bilo neljubo, da se nismo hotli poskušati z njegovimi rogli. Sedaj smo obstali pred cerkvico sv. Lenarta; den je bil popolnem jasen, solnce je žgeče pripekalo, potili se smo, da smo bili mokri, kakor miši, kedar mlako preplavajo. Utrujeni se posadimo pred mežnarjijo na zelena tla in si gasimo silno žejo z planinsko vodo, ki je v srebrnih trahih po lesenem žlebu blizu nas mimo tekala. Toda sedaj še le zagledamo borovo brado visečo raz mežnarjijine stene, ki je značila, da je mežnar včasih tudi krčmar. Sedaj nam res prinese polič starega vina po 32 kr. in polič novega, ki ga je točil po 28 kr. Planinčanje se držijo stare mere, nove še ne poznajo do čista; toliko pa jo vendar že poznajo, da pravijo, da stara mera bolje zda. Imajo popolnem prav. Kupci, prejemniki so pri novi meri in vagi pogosto na slabšem. Ko smo krčmarja poprašali, od kod ima vino, nam je odgovoril, da iz Maribora. In res, vino je imelo okus, kakoršnega mu v Mariboru sedanji najnovejši in večji del iz tujih krajev prišedši vinski barantaši dajejo; ti sicer pravijo, da lepšajo vino po najumnšem kletarstvu, a nam se zdi, da ga le — kazijo in našemu vinu dobro ime pačijo. Kakor v Mariboru ni dobiti pravega dobrega vina skoro v nobeni krčmi ne, tako tudi povsod stari prejemniki vina na Koroškem tožijo, da se iz Maribora dobivlja čedalje bolj čudno vinsko blago, kakoršnega nekdanji tržci Breg, Stražil itd. nikoli niso razpošiljali. Zato bo treba, da se prejemniki začno glasi pri vinogradarjih samih bolj, kakor pa pri

velikih vinskih tržnic. Nekoliko okrepčani se vzdignemo ter se podamo cerkvice ogledovat. Prvo kar ogledovalca v oči dirne, je železna veriga potegnjena po zunanji steni, potem pa številne podkove pribite po cerkvenih vratih. Veriga pomeni nebeško pomoč, koju sv. Lenart donša nedolžnim jetnikom, podkove pa spominjajo, da so nekdanj tudi po teh krajih pustošili turški kot blisk hitri konjeniki. Cerkevica sama je uboga, znotraj vsa vlažna in z zelenim plesnivcem prevlečena, torej za hišo božjo malo pristojna. To menda tudi mežnar priznava, ker jo rabi za hladno klet in v njo postavlja sklade z mlekom in smetano; tudi kibla ali tunja z zabelo ali zaseko je bila zraven. O cerkvenih miših je pravoč, da pogosto stradajo; no, tem pri sv. Lenartu se dobro godi. Zapustivši cerkvico prišli smo najprvle do studenca, o katerem pravijo, da ga je ljubljanski škof Hren mimo gredé blagoslovil; vodo ima res posebno dobro. Na poti dalje naprej smo še tu pa tam našli kak debel mecesen, ali redko bili so sejani, večjidel bil je gozd le samo drobičje. Preplazivši še jeden brežič stali smo planini na hrbtu, 4499 črevljev visoko nad morjem. Po vrhu planine se vije borna cesta, ki dela mejo med Koroško in Štajersko. Tukaj stegnem svojo desnico in njo pružim tovarišu, ki je stopal kaj urno na strani, in tako sva si iz Koroškega na Štajersko črez mejo segnola v roke.

Sedaj storimo še nekoliko stopinj in pred oči se nam prikažejo belo-sive solčavske planine. Obsevalo jih je prelepo rumeno solnce, svitale se so v zlate bliščobi. Kakor tili duhovi so se spinjale v modre visočine neizmerno lepega, čistega neba. Stale so te goličave pred nami, kakor da bi jim za ves svet ne bilo čista nič mar; še ljubenzjive zelenjave ne trpijo na sebi, neobčutne za drug svet kažejo mu ponosno svoja gola rebra; še sneg, ki na njih pada, otresajo raz sebe v grozne globočine, kder malo kedaj popolnem skopni. Ojstrica je 7426 črevljev visoka in je dobila res primerno ime, nje hrbitišče je najbolj ojstro; sosedna njej Rinka se spinja še više v nebo, namreč 8082 črevljev, vendar njena glava je bolj širna in debela od drugih; divje koze skakljajo po visokem pečevju, toda pravijo, da jih je vedno menje videti; preveč jih lovci nadlegujejo; lepa je tudi Brana, Sedlo, Baba, Škarje in druge veličastne gore. Dolgo smo strmeli in gledali ta čudni skalni svet, potem pa smo začeli doli korakati proti podružnici sv. Duha, ki že pripada Solčavi. Mala cerkva je čedno opravljena in okinčana in ima tudi male orgle. Stoji na prijaznem prostoru, vendar še visoko na planini. Sedaj se nam je pot močno nagnila; bilo je, kakor da bi po strehi hodili; steza je ozka, tu pa tam z grimovjem zaraščena ter je dolgo držala tik groznih prepadov. Ko bi le jedenkrat krivo stopil, zvrnil bi se v neznan globočino in se razbil. Zato mi je sicer živahni jezik omolknil, oči niso nikamor pogledale,

le na stopinje prednikove so varno pazile, dokler nismo prišli v dolino, kder prelepa Savinja kaj bistro šumi. Domači g. kaplan so mi pravili, da po letu na poti, po kateri smo v dolino prišli, gad za godom poležava in se na solncu greje. Pred človekom se na stran pomikavljajo, hudobni niso, ako jih nikdo ne razdraži. Hodili smo še nekaj časa kraj šumeče Savinje, potem zagledali rudeč zvonik in kmalu bili smo v — Solčavi.

(Dalje prih.)

Smešničar 1. Velikanska Donava in rib bogata Tisa ste se razlili po neizmerni ogerski planjavi ter spečega zajčeka nemilo vzbudili. Zajček v šili spleže na vejevato drevo, pod katerim je spal. Drugi den ga iz vasi zagleda nek Magjar in sklene zajca živega vloviti. Zasede čoln in se pelja po zajca. Toda, ko je Magjar po jedni strani plezal na drevo, je na drugi zajček iz drevesa skočil v čoln in se po valovih srečno odpeljal zapustivši nesrečnega Magjara namesto sebe na drevesu!

Razne stvari.

(*Oblika „Slov. Gosp.“*) hoče nekdo v Sevnici pri Savi imeti spremenjeno tako, da bi postal „Slovincu“ podoben. To mislimo nikakor ne kaže, sicer pa ima tukaj odločiti občini zbor tiskovnega društva.

(*Borovlje na Koroškem*) bile so v velikej nevarnosti do tal pogoreti, kjer se je ogenj še o pravem času ukrotil. Pogorel je samo pek.

(*Petrolej*) so neki sleparji nalašč gledé cene visoko nagnali z lažmi, da je v severni Ameriki petroleja zmanjkalo; sedaj velja zopet 36 fl.

(*Stekel pes*) je iz Celja bežal mimo Vojnika naprej, pse in kokoši na poti trgjal in 8 ljudi ugriznil. Še le v Doberni so ga ustrelili. Ljudje so si v strahih nevedoči, kaj se bo z ugrizjenimi reveži zgodilo.

(*100 let*) star je postal avstrijski zdravnik dr. Lederer, ki pa sedaj v Saksonskem živi. Mož je še tako čvrst, da je te dni nekomu zlomljeno roko vravnoval.

(*Za šolo v Planini*) so svitli cesar darovali 300 gl.

(*Spremembe v lavantinski škofiji.*) Č. g. M. Šket je postal provizor na Polzeli. — Kaplanija v Smartnu pri Šaleku ostane začasno izpraznjena. (*Za družbo duhovnikov*) so vplačali č. g.: Erjavec, Terjašek, Vraz Ivan, Slanič, Bezjak (ustn. dopl.), Arzenšek, Stanjko, Korošec, Feichtinger, Sovič po 11 gl.; — Geč 2 gl., Naprodnik 2 gl., Kocuvan 2 fl., Brglez 1 fl., Napotnik 1 fl.

(*Dražbe*) v tretje 9. jan. Matija Just v Stranicah 892 fl. 10. jan. Jož. Ostruh v Zlakovi 1400 fl. Matija Spes v Staremslemenu 575 fl. 11. jan. Jožef Jereb v Stranicah 6095 fl. Jozefa Murnik v Bistrici 8300 fl. 12. jan. Franc Lovrenčič v Račah 1960 fl. Alojz Hofbauer v Konjicah in Ana Bela v Tronkavi.

Tržna cena
preteklega tedna po hektolitrih.
(1 Hl. = 1⁰⁰/₁₀₀ vag.)

Mesta	Pšenica		Rž		Jecmen		Oves		Tursica		Proso		Ajda	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Maribor	8	90	6	10	5	10	3	50	5	50	5	10	5	40
Ptuj	8	60	6	10	5	10	3	50	5	50	4	80	5	50
Ormuž	7	32	6	17	5	70	2	92	4	80	7	80	4	88
Gradec	9	53	6	50	4	88	3	86	5	23	—	—	4	88
Celovec	9	76	7	96	5	16	3	58	4	66	4	46	5	40
Ljubljana	10	24	6	60	4	60	3	57	6	—	4	70	5	85
Varaždin	8	30	6	50	5	80	3	70	5	—	5	50	4	55
Zagreb	10	80	8	—	6	—	3	—	6	80	—	—	—	—
Dunaj	13	10	10	55	8	40	8	25	7	45	—	—	—	—
Pešt	12	50	10	30	7	70	8	12	5	85	5	—	—	—

Podučiteljska služba

na 4razredni šoli v Ljutomeru II. plačilnega razreda se razpišuje.

Prositelji slovenskega in nemškega jezika zmožni naj vložijo svoje prošnje po pravilnem potu do 11. februarja 1877 pri krajnem šolskem svetu tukaj.

Okrajni šolski svet v Ljutomeru 15. decembra 1876.

Predsednik:
pl. Premerstein.

1-2

Loterijske številke:

V Trstu 30. decembra 1876: 72 10 53 26 45.

V Lincu " " " " 21 4 63 77 87.

Prihodnje srečkanje: 13. januarja 1877.

1-6

Dobra kuhinjska sol

po najnižji ceni

v žakljih priredjena se dobi v veliki, privatni solni zalogi v Celju — Salz-Depot in Cilli. — Zastopnik zaloge je gosp.

R. Jud v Celju.

Oznanilo.

2-3

Podpisano ravnateljstvo daje vsem p. n. deležnikom na znanje, da se vplačevanje deležnine za leto 1877 začne z 1. januarjem in sicer vsaki čas pri ravnateljstveni kasi v lastnej hiši v Gradcu Sackstrasse Nr. 20, kakor tudi pri vseh distriktnih komisarijatih. Ob enem priporočamo zavarovanje povišstva, živine, pridelkov, mašin in zalog vsakoterega blaga.

Ravnateljstvo

e. k. priv. vzajemne (wechselseit.) zavarovalnice proti ognju v Gradcu.

DARovi ZA BOŽIČNE PRAZNIKE

IN

NOVO LETO!

Zaloga zlatnine in srebrnine

(za darila)

Uljudno se zahvalujem slavnemu občinstvu za do sedaj mi skazano zaupanje ter si volim naznaniti, da sem svojo zalogo zlatnine in srebrnine iz nova prebral ter bogato in najnovejšim zahtevam in potrebam primerno pomnožil zlasti z predmeti iz zlata in srebra, ki utegnejo kot darila o bodočih praznikih in o novem letu najbolj ugajati.

Popravila rad sprejemam in točno izvršujem.

Staro zlato in srebro kupujem po najvišji ceni ali ga zamenjavam z novim.

Zagotavljam slavnemu občinstvu točno postrežbo in nizko ceno pričakujem obilnih naročil.

HENRIK SCHÖNN,

juvelir, zlatar in srebrnar v Mariboru,

v gosposkej ulici, v Grubičevej hiši (poprej Eisl) št. 105.

4-4